

ผลการใช้การเรียนรู้ทักษะการถ่ายภาพโดยใช้กฎสามส่วน (Rule of Thirds) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

The Results of Learning Photography Skills Using the Rule of Thirds among Students at North Bangkok University

อาทิตนันท์ แก้วประจันต์¹, ทศพร ไชยเดช², ณัฐปคัลภ์ อัครภูริณาคินทร์³, ปุริมปรัชญ์ อำพัน⁴,
ปานท รัตนวงศ์แซ⁵

¹คณะนิเทศศาสตร์, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, Atinan.ke@northbkk.ac.th

²คณะนิเทศศาสตร์, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, thoseporn.ch@northbkk.ac.th

³คณะนิเทศศาสตร์, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, Nutpakal.ak@northbkk.ac.th

⁴คณะวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, Purimprat.am@vru.ac.th

⁵นักวิชาการอิสระ, Panot.r@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้กฎสามส่วนในการการพัฒนาทักษะการถ่ายภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพและศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนรู้การถ่ายภาพโดยใช้กฎสามส่วน ประชากรเป้าหมาย คือ นักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ ปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 2 กลุ่มเรียน ในรายวิชา DCM201 การถ่ายภาพดิจิทัล รวม 85 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1.แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การถ่ายภาพดิจิทัล 2. แบบทดสอบเรื่อง การถ่ายภาพดิจิทัล และ 3. แบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้การถ่ายภาพโดยใช้กฎสามส่วน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติPair sample t-test ผลการวิจัยพบว่า

1. คะแนนการเรียนรู้การถ่ายภาพโดยใช้กฎสามส่วน (Rule of Thirds) ของนักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ ปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ในรายวิชา DCM201 การถ่ายภาพดิจิทัล หลังเรียน ($\bar{X}=15.45$)สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}$ ก่อนเรียน=9.95) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักศึกษามีความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนรู้การถ่ายภาพโดยใช้กฎสามส่วน (Rule of Thirds) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความรู้ของอาจารย์ผู้สอนมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านทักษะและการประเมินผล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านเนื้อหา ตามลำดับ

คำหลัก: กฎสามส่วน, การถ่ายภาพ, การจัดองค์ประกอบภาพ, ความพึงพอใจ, ทักษะการถ่ายภาพ

Abstract

This research aimed to study the effectiveness of using the Rule of Thirds in enhancing photography skills among undergraduate students at North Bangkok University, as well as to

investigate students' satisfaction with learning photography using this compositional guideline. The target population consisted of 85 first year students from the Faculty of Communication Arts who enrolled in the DCM201 Digital Photography course during the second semester of the 2024 academic year, divided into two class sections. The research instruments included: (1) a lesson plan on digital photography, (2) a pre test and post test on digital photography, and (3) a satisfaction survey regarding learning photography with the Rule of Thirds. The data were analyzed using mean, standard deviation, and paired samples t-test.

The results revealed that

1. The post test scores on photography using the Rule of Thirds were significantly higher than the pre test scores at the .05 level of statistical significance (Pre-test mean score = $\bar{X}$ = 9.95; Post-test mean score = $\bar{X}$ = 15.45).

2. Students' overall satisfaction with learning photography through the Rule of Thirds was at a high level. The highest satisfaction was found in the instructor's knowledge, followed by skill development and assessment. The lowest mean score was in the content component.

These findings suggest that structured instruction utilizing the Rule of Thirds can effectively enhance both students' technical photography skills and their learning satisfaction.

Keywords: Rule of Thirds, Photography, Composition, Satisfaction, Photography Skills

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กล้องถ่ายภาพในปัจจุบันมีเทคโนโลยีที่มีการปรับและพัฒนาความสามารถในการถ่ายภาพที่มีคุณภาพและความละเอียดสูง เช่น กล้อง DSLR (Digital Single-lens Reflex) กล้องมิลเลอร์เลส (Mirrorless) ไม่เพียงเท่านั้น ปัจจุบันมีอุปกรณ์การถ่ายภาพให้เลือกใช้มากมาย ทั้งแบบมือสมัครเล่น กึ่งอาชีพ และมืออาชีพ แต่เทคโนโลยีที่เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของคนทั่วไปในการใช้ภาพเป็นเครื่องมือในการสื่อสารได้ คือ กล้องสมาร์ทโฟน (Smart Phone) ถูกพัฒนาให้ตอบสนองความต้องการของผู้คนที่จะมีการเน้นการถ่ายภาพมากขึ้น และด้วยสื่อสังคมออนไลน์ หรือ โซเชียลมีเดีย (Social Media) ทำให้ผู้คนเน้นการโพสต์ภาพถ่ายมากขึ้น จนเป็นส่วนหนึ่งของกิจวัตรประจำวัน และสิ่งที่มาควบคู่กับประสิทธิภาพในการถ่ายภาพ คือ แอปพลิเคชัน (Application) ที่เข้ามามีบทบาทแก้ไขข้อจำกัดต่าง ๆ ของกล้องสมาร์ทโฟน อาทิ การตกแต่งภาพ การใส่ฟิลเตอร์ เทคโนโลยีกล้องดิจิทัลได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะด้านการสื่อสารและการนำเสนอข้อมูลผ่านสื่อภาพถ่าย กล้องดิจิทัลได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายทั้งในระดับมือสมัครเล่นและมืออาชีพ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าผู้คนจะสามารถเข้าถึงอุปกรณ์ถ่ายภาพได้ง่ายขึ้น แต่คุณภาพของภาพถ่ายที่ได้อาจไม่ดีเท่าที่ควรหากขาดความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบของภาพที่เหมาะสม หนึ่งในแนวคิดพื้นฐานที่ช่วยให้ภาพถ่ายมีความสมดุลและดึงดูดสายตา คือ "กฎสามส่วน" (Rule of Thirds) ซึ่งเป็นกฎที่เรียกได้ว่าเป็นที่นิยมที่สุดในการจัดองค์ประกอบศิลปะถึงขั้นที่

กล้องถ่ายรูปได้บรรจุกล้องนี้เข้าในช่องมองภาพ (View Finder) กฎสามส่วนประกอบไปด้วยเส้น 4 เส้นที่แบ่งภาพเป็นส่วนละเท่า ๆ กัน แนวตั้งสองเส้นและแนวนอนสองเส้น ในการใช้กฎข้อนี้จะวางสิ่งสำคัญของภาพนี้ไว้บนเส้นใดเส้นหนึ่ง หรือจุดตัดของทั้ง 4 เส้น (วรพจน์ ส่งเจริญ. 2558)

ในยุคปัจจุบันที่เทคโนโลยีด้านสื่อสารและภาพถ่ายมีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวัน การถ่ายภาพไม่ได้เป็นเพียงกิจกรรมเพื่อความบันเทิงเท่านั้น แต่ยังเป็นทักษะที่สามารถนำไปใช้ในการนำเสนอผลงาน การสร้างแบรนด์ส่วนตัว และการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในกลุ่มนักศึกษาที่จำเป็นต้องใช้ภาพถ่ายประกอบการเรียน การทำรายงาน และกิจกรรมต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัย อย่างไรก็ตาม นักศึกษาหลายคนยังขาดความรู้และทักษะพื้นฐานด้านองค์ประกอบภาพ ทำให้ผลงานที่ได้ขาดความน่าสนใจและไม่สามารถถ่ายทอดสาระสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ หนึ่งในหลักการพื้นฐานที่สามารถช่วยยกระดับคุณภาพของภาพถ่ายได้คือ “กฎสามส่วน” (Rule of Thirds) ซึ่งเป็นหลักการจัดองค์ประกอบภาพที่ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายในวงการถ่ายภาพ โดยการแบ่งภาพออกเป็น 9 ส่วน และวางจุดสนใจไว้บริเวณจุดตัดของเส้น แนวทางนี้ช่วยให้ภาพมีความสมดุล สวยตา และสามารถดึงดูดความสนใจของผู้ชมได้ดียิ่งขึ้น ดังนั้น การส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนรู้และฝึกฝนการถ่ายภาพโดยใช้กฎสามส่วนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยพัฒนาทักษะด้านการสื่อสารผ่านภาพให้กับนักศึกษา อันจะนำไปสู่การประยุกต์ใช้ในเชิงวิชาการ วิชาชีพ และชีวิตประจำวันอย่างมีประสิทธิภาพ

แม้ว่ากฎสามส่วนจะเป็นหลักการที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจและสามารถนำไปใช้ได้กับการถ่ายภาพทุกประเภท แต่กลับพบว่าผู้ใช้กล้องดิจิทัลจำนวนมาก โดยเฉพาะมือใหม่ ยังขาดความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการนำหลักการนี้ไปใช้จริง ส่งผลให้ภาพถ่ายขาดความสมดุล ดูไม่น่าสนใจ หรือไม่สามารถถ่ายทอดอารมณ์และเรื่องราวได้อย่างมีประสิทธิภาพจากการศึกษาของ Mai et al. (2011) ได้ประเมินการใช้กฎสามส่วนในภาพถ่ายและภาพวาด โดยพบว่าการจัดวางจุดสนใจของภาพตามแนวเส้นหรือจุดตัดของกฎสามส่วนสามารถสร้างผลลัพธ์ที่น่าพึงพอใจในด้านสุนทรียภาพได้ อย่างไรก็ตาม การศึกษาเดียวกันยังระบุว่าผู้ใช้กล้องดิจิทัลมือใหม่มักจะวางวัตถุหลักไว้ที่กึ่งกลางของภาพ ซึ่งอาจทำให้ภาพขาดความน่าสนใจและความสมดุล ดังนั้น การให้ความรู้และฝึกฝนเกี่ยวกับการใช้กฎสามส่วนอย่างถูกต้องจึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาทักษะการถ่ายภาพของผู้เริ่มต้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นสะท้อนถึงความจำเป็นในการพัฒนาการเรียนรู้เกี่ยวกับการถ่ายภาพโดยใช้กฎสามส่วน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างถูกต้องและเกิดผลลัพธ์ที่ดีขึ้น ซึ่งจะช่วยให้การสร้างสรรคผลงานภาพถ่ายมีคุณภาพสูงขึ้น ไม่ว่าจะเป็นใช้ในด้านศิลปะ การสื่อสารทางธุรกิจ สื่อสร้างสรรค์ หรือการสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ การศึกษาแนวทางพัฒนาการเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้กฎสามส่วนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาการถ่ายภาพดิจิทัล โดยนำหลักการแนวคิด องค์ประกอบ เทคนิคต่าง ๆ ของการถ่ายภาพโดยใช้กฎสามส่วน (Rule of Thirds) มาประยุกต์ให้เข้ากับปัจจุบัน อาจทำให้ผู้เรียนเกิดประสิทธิภาพเพิ่มสูงขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาผลการใช้กฎสามส่วนในการการพัฒนาทักษะการถ่ายภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัย นอร์ทกรุงเทพ
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนรู้การถ่ายภาพโดยใช้กฎสามส่วน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. อาจารย์ผู้สอนในสาขาวิชาสามารถนำกฎ 3 ส่วน ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักศึกษา ในรายวิชาที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. มหาวิทยาลัย อาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปวางแผนการจัดหลักสูตรที่ตอบสนองต่อความสนใจ ในการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน

สมมติฐานการวิจัย

การใช้กฎสามส่วนในการถ่ายภาพช่วยให้การเรียนรู้การถ่ายภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ สูงขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรเป้าหมายครั้งนี้ คือ นักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ ปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา DCM201 การถ่ายภาพดิจิทัล ศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 2 กลุ่ม รวม 85 คน (โดยนักศึกษายินยอมเข้าร่วมงานวิจัยครั้งนี้)
2. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่
ตัวแปรต้น คือ การสอนโดยใช้กฎสามส่วนในการถ่ายภาพ
ตัวแปรตาม คือ ผลการเรียนรู้การถ่ายภาพของนักศึกษา
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1.แผนการจัดการเรียนรู้ในรายวิชา DCM201 การถ่ายภาพดิจิทัล 2. แบบทดสอบ เรื่อง การถ่ายภาพดิจิทัล จำนวน 20 ข้อ 3. แบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ การถ่ายภาพโดยใช้กฎสามส่วน จำนวน 25 ข้อ
4. การเก็บข้อมูล **ระยะที่ 1** ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการถ่ายภาพ ประกอบด้วย การถ่ายภาพเพื่อการสื่อสาร และการจัดองค์ประกอบศิลปะถ่ายภาพ : การจัดภาพ (Composition)
ระยะที่ 2 การพัฒนาการถ่ายภาพแบบกฎสามส่วน (Rule of Thirds) ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 สร้างรูปแบบการ ถ่ายภาพด้วยหลักการถ่ายภาพแบบกฎสามส่วน (Rule of Thirds) โดยการสังเคราะห์องค์ประกอบการถ่ายภาพ ขั้นที่ 2 สร้างการเรียนการสอนโดยใช้หลักกระบวนการที่สร้างขึ้นตามแนวคิดพื้นฐานหลักการถ่ายภาพ ขั้นที่ 3 ตรวจสอบคุณภาพของการถ่ายภาพแบบกฎสามส่วน (Rule of Thirds) ด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 ท่าน ขั้นที่ 4 ปรับปรุงแก้ไข **ระยะที่ 3** การทดลองการถ่ายภาพแบบกฎสามส่วน (Rule of Thirds) การดำเนินการ ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ ขั้นที่ 2 ดำเนินการทดลอง ทดสอบความรู้โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การถ่ายภาพก่อนเรียนและหลังเรียน ขั้นที่ 3 รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ขั้นที่ 4 สรุป รายงานผล

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และ Pair sample t-test

ผลการวิจัย

การเรียนรู้การถ่ายภาพโดยใช้กฎสามส่วน (Rule of Thirds) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ มีดังนี้

1. ผลการใช้กฎสามส่วนในการถ่ายภาพช่วยให้การเรียนรู้การถ่ายภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ดังแสดงในตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 ผลการใช้กฎสามส่วนในการถ่ายภาพช่วยให้การเรียนรู้การถ่ายภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

การทดสอบ	คะแนนก่อนเรียน		คะแนนก่อนเรียน		t	p-value
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
การเรียนรู้การถ่ายภาพโดยใช้กฎสามส่วน	9.95	1.93	15.45	1.85	15.47*	.000

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่า คะแนนการเรียนรู้การถ่ายภาพโดยใช้กฎสามส่วน (Rule of Thirds) ของนักศึกษา คณะนิเทศศาสตร์ ปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ในรายวิชา DCM201 การถ่ายภาพดิจิทัล หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนรู้การถ่ายภาพโดยใช้กฎสามส่วน ดังตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนรู้การถ่ายภาพโดยใช้กฎสามส่วน

รายการประเมิน	ผลการประเมิน		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1. ด้านความรู้ของอาจารย์ผู้สอน	4.56	0.78	มากที่สุด
2. ด้านเนื้อหา	4.19	0.84	มาก
3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	4.45	0.77	มาก
4. ด้านทักษะการฝึกปฏิบัติการถ่ายภาพ	4.36	0.80	มาก
5. ด้านทักษะและการประเมินผล	4.48	0.75	มาก
รวม	4.40	0.78	มาก

จากตาราง 2 พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนรู้การถ่ายภาพโดยใช้กฎสามส่วน (Rule of Thirds) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.40, S.D.=0.78$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความรู้ของอาจารย์ผู้สอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.56, S.D.=0.78$) รองลงมา ได้แก่ ด้านทักษะและการประเมินผล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.48, S.D.=0.75$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านเนื้อหา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.19, S.D.=0.84$) ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

1. คะแนนการเรียนรู้การถ่ายภาพโดยใช้กฎสามส่วน (Rule of Thirds) ของนักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ ปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ในรายวิชา DCM201 การถ่ายภาพดิจิทัล หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักศึกษามีความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนรู้การถ่ายภาพโดยใช้กฎสามส่วน (Rule of Thirds) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความรู้ของอาจารย์ผู้สอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านทักษะและการประเมินผล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านเนื้อหา ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการถ่ายภาพโดยใช้กฎสามส่วน (Rule of Thirds) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ นักศึกษาในรายวิชา DCM201 การถ่ายภาพดิจิทัล ที่เป็นผู้เรียนที่ไม่มีความรู้ ทักษะ และพื้นฐานด้านการถ่ายภาพ สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1. เพื่อศึกษาผลการใช้กฎสามส่วนในการพัฒนาทักษะการถ่ายภาพของนักศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ผลการวิจัยพบว่า คะแนนการเรียนรู้การถ่ายภาพโดยใช้กฎสามส่วน (Rule of Thirds) ของนักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ ปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ในรายวิชา DCM201 การถ่ายภาพดิจิทัล หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการศึกษาของบุษกร แซ่ลิ้ม (2560) ซึ่งพบว่า การเรียนรู้โดยใช้กฎองค์ประกอบภาพสามารถพัฒนาทักษะการจัดภาพให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและสามารถสร้างสรรค์ภาพได้ดีขึ้น อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดของกัญญาวิทย์ของ ณัฐยา พันธุ์วรรณ (2563) ที่ชี้ให้เห็นว่า การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง โดยเฉพาะการฝึกฝนอย่างมีโครงสร้าง ช่วยพัฒนาทักษะเฉพาะทางได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยของ พัชรศรีทอง (2564) ที่สนับสนุนว่าการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริงสามารถเสริมสร้างการรับรู้และการนำกฎองค์ประกอบภาพมาใช้ในการถ่ายภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนรู้การถ่ายภาพโดยใช้กฎสามส่วน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนรู้การถ่ายภาพโดยใช้กฎสามส่วน (Rule of Thirds) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความรู้ของอาจารย์ผู้สอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านทักษะและการประเมินผล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านเนื้อหา

ตามลำดับ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริพร ไกรสุทธิ์ (2559) ที่ระบุว่า ความพึงพอใจของผู้เรียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและเปิดโอกาสให้ฝึกปฏิบัติจริงอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดของ David A. Kolb (1984) นักทฤษฎีศึกษาที่เสนอว่า การเรียนรู้จากประสบการณ์ หรือ Experiential Learning Theory (ELT) โดยมีการสะท้อนและประเมินตนเองเป็นกระบวนการที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะ รวมถึงงานวิจัยของ ภัทรวดี วัฒนานุกิจ (2565) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมเวิร์กช็อปหรือกิจกรรมถ่ายภาพแบบมีโครงสร้าง สามารถส่งเสริมความเข้าใจและเพิ่มความพึงพอใจของผู้เรียนต่อเนื้อหาและทักษะในรายวิชาได้อย่างมีนัยสำคัญ เพิ่มเติมจากนี้ งานของ Biggs, J. & Tang, C. (2011) ยังเน้นย้ำว่า การออกแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ (Constructive Alignment) ช่วยเพิ่มแรงจูงใจและความพึงพอใจของผู้เรียน โดยเฉพาะในรายวิชาที่เน้นการฝึกปฏิบัติ เช่น การถ่ายภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรนำแบบฝึกการถ่ายภาพโดยใช้กฎสามส่วนไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทักษะการจัดองค์ประกอบภาพของนักศึกษา

1.2 คณาจารย์ควรจัดกิจกรรมการฝึกถ่ายภาพในสถานการณ์จริงหลากหลาย เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ฝึกการประยุกต์ใช้กฎสามส่วนในบริบทต่าง ๆ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาผลของการใช้แนวทางการจัดองค์ประกอบภาพแบบอื่น ๆ เช่น กฎสมมาตร (Symmetry), กฎเส้นนำสายตา (Leading Line) หรือกฎจุดสนใจ (Focal Point) เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะการถ่ายภาพ

2.2 ควรขยายกลุ่มตัวอย่างให้มีความหลากหลาย เช่น นักเรียนระดับมัธยมศึกษา หรือบุคคลทั่วไป เพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้ผลการวิจัยได้ในวงกว้าง

2.3 ควรมีการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีหรือสื่อดิจิทัลที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องการจัดองค์ประกอบภาพ เช่น แอปพลิเคชันมือถือ เพื่อเพิ่มความน่าสนใจและเข้าถึงง่ายของผู้เรียนในยุคดิจิทัล

เอกสารอ้างอิง

กนกรัตน์ ยศไกร. (2551). การถ่ายภาพเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพฯ : ทริปปี้ล เอ็ดดูเคชั่น.

ชัยยศ วนวัฒนาวุฒิ. (2552). การจัดองค์ประกอบศิลปะถ่ายภาพ : การจัดภาพ (Composition)

วารสารศิลปกรรมบูรพา, 12(3) 129-134.

ดุชนิ โยเหลา และคณะ. (2557). การศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบ PBL ที่ได้จากโครงการสร้างชุดความรู้เพื่อสร้างเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของเด็กและเยาวชน: จากประสบการณ์ความสำเร็จของโรงเรียนไทย.

กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.

- บุษกร แซ่ลิ้ม. (2560). ผลของชุดฝึกทักษะตามแนวคิดการจัดองค์ประกอบศิลป์ในการสอนถ่ายภาพสำหรับ
นักศึกษาที่ไม่มีพื้นฐานทางศิลปะ. ศิลปะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 9(1) 83-90
- ณัฐชา พันธุ์วรรณ. (2563). การพัฒนาทักษะเฉพาะทางผ่านการเรียนรู้แบบมีโครงสร้าง: กรณีศึกษาการถ่ายภาพ
ในรายวิชานิเทศศาสตร์. วารสารการวิจัยและพัฒนการเรียนรู้, 7(1), 89–103.
- พัชรี ศรีทอง. (2564). การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมถ่ายภาพเพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์และองค์ประกอบภาพ.
วารสารวิชาการเทคโนโลยีและนวัตกรรม, 11(1), 75–88.
- ศิริพร ไกรสุทธิ์. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการสอนกับความพึงพอใจของผู้เรียนในรายวิชาทักษะ
วิชาชีพ. วารสารครุศาสตร์ศึกษา, 17(2), 33–42.
- ภัทรวดี วัฒนานุกิจ. (2565). ผลของกิจกรรมเวิร์กช็อปที่มีต่อการพัฒนาทักษะการถ่ายภาพของนักศึกษานิเทศ
ศาสตร์. วารสารนิเทศศาสตร์และนวัตกรรม, 15(3), 101–116.
- Biggs, J., & Tang, C. (2011). Teaching for quality learning at university (4th ed.). McGraw-Hill
Education.
- Mai L., Le H., Niu Y., Liu F. (2011). Rule of thirds detection from photograph, in: Proceedings of
the IEEE International Symposium on Multimedia (ISM), Dana Point, CA, USA, pp. 91–96.
- Kolb, D. A. (1984). Experiential learning: Experience as the source of learning and development
(Vol. 1). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.